

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy:

709

Hely:

Idő:

" 17 / 18 "

Személy:

Helyszám:

Szerző:

Cím:

Pest-Buda régi szépségei

Forrás:

Pondusput

1918 XII/29

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

szky-nyomda, Vig-utca 6.

Pestnek, Budának művészi arculata igen sokszor változott s oly alaposan, hogy egyik változat sem hasonlít a másikhoz. Az okok legtöbbször erőszakosak voltak, nem csoda, hogy egy-egy újabb korszak alig látott aztán valami hírmondót az előzőből. Az nem ujság, hogy Budapest egészen új város, legalább művészeti arculat dolgában. Hisz keresve is alig találunk itt nyomokat a régmúltból. Természetes, hogy akiben van érzék a fejlődés, tehát a múlt iránt is, amelyből ez a fejlődés megindult, gyöngéd szeretettel nézi még a félmúlt idők művészeti ereklényeit is.

Nem oly könnyű azokat megtalálni. Bizony kevés az a pest-budai ember, aki számot tudna magának adni a száz év előtti Pest-Buda művészi életéről. Itt-ott egy épület, részben átalakítva, részben már halálra is ítélve; valamely udvar kútján vagy fülkéjében egy szobor, pár templomkép. Kik voltak ezek mesterei? Honnan jöttek? Minők voltak művészi ideáljaik? A legkevesebbre is alig tud a jó pest-budai ember felelni.

Fővárosi művészetünk multjának képét egyszer Divald Kornél festette meg, de

csak a törökvilágig. Attól fogva csupán kisebb-nagyobb speciális tanulmányok, vagy részletkérdések foglalkoztatták a művészeti írókat. S megállapíthatjuk: nem nagyon szaporán.

A szerzők közt, akik a XVIII. század és a XIX. század első kétharmada pest-budai művészetét ritka szorgalommal kutatták, egyike a legszerencsésebbeknek Schoen Arnold, akinek néhány szép, idevágó monografiát köszönünk, számos kiadatlan értékes adattal. Nem csak az idevágó irodalmat dolgozta fel, hanem hozzáfogott a legfáradságosabb levéltári kutatásokhoz és meglepő bőségben hozta elő az értékes adatokat. Sok megállapítást köszönünk e derekas tevékenységének. Legújabbban „Pest-Budai művészeti almanach az 1919. esztendőre“ címmel ötven képpel díszített munkát adott ki, amely egy helyi művészettörténeti adatokkal telített naptáron kívül igen érdekes cikkeket közöl II. József budai lovasszobráról, a pesti „Hetz“-ről, a Kemnitzerházzal, a negyedik lövöldéről, temérdek új adattal s a kor képét híven tükrözve; ezeket mind Schoen írta. Pest város századeleji ujjaépítését Gárdonyi Albert, Huber József szobrász életét Bayer József, Marastonit Kremmer Dezső, a Gyulai-kápolnát Teles Ede ismerteti. Mind e cikkek a tárgyi érteken kívül meglehetősen rejtnek magukban fővárosunk iránt. Schoen évről-évre szándékozik kiadni egy ilyen pest-budai almanachot, amely kizárólag fővárosunk művészi multjának, e mult felkutatásának szenteli hasábjait. Melegen óhajtjuk, hogy ez a terve megvalósuljon, nagy szolgálatot tesz vele fővárosunknak s általában művészeti irodalmunknak. A közönség izlése szeretettel fordult egy idő óta az empire és a biedermeier felé: nos, itt kap ez egymást követő két korszakból mutatványt bőven. A könyv ára 15 K.